

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Égész évre . . . . . 6 korona.
Egyes szam ára 4 fillér.

MELJELENIK HÉTENKENT CSÖZSZE:

szombaton és egyes rendkívül alkalmakkor.

A VÁROS

SZERKESZTŐSÉG:

Városi közlevéltár (városház,
Hildstr. 7. sz. I. de küldendőek
a kéziratok.)

KIADÓHVATAL:

Városi könyvnyomda-vállalat
Irodája. (az küldendőek
az előfizetési díjak és hirdetések.)

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Főszerkesztő: **VECSEY IMRE.** * Felelős szerkesztő: **KONCZ AKOS.**

Kiadóhely: Debreczen. Kiadó: **A VÁROSI KÖNYVNYOMDA-VÁLLALAT.**

1907. évi III. törvénycikk

a hazai ipar fejlesztéséről.

(Szentelést nyert 1907. évi január hó 9-án. Kihirdettetett az Országos Törvénygyűlésben 1907. január hó 12-án.)

(Folytatás.)

Ugyancsak a fennálló határozmányok alkalmazandók a járművek használata, illetve meg- és kirakása körül netalan előforduló késedelmek eseteiben is.

21. §.

A törvény 6. §-ának b) pontjában meghatározott kedvezményre az iparvágányok létesítési csak akkor tarthatnak igényt, ha az iparvágány a m. kir. államvasutak, az állami kamatbiztosítást élvező vasutak, vagy ezek által kezelt helyi érdekű vasutak vágányaihoz közvetlenül és akként csatlakozik, hogy a létesítendő iparvágányon a csatlakozást adó vasut forgalmi eszközei kiállíthatók legyenek.

Az építő vasut vállalati összeg biztosítékképp való letételét követelheti.

22. §.

A törvény 6. §-a c) pontjának rendelkezése szerint az ezen pontban említett kedvezményben részesülő vállalatokba vezető iparvágányokon a legközelebbi állomásról, illetve viszont szállított küldemények után az önköltségi díjak számításának.

Ezen önköltségi díjak fejében egy a m. kir. államvasutak, mint az állami kamatgaranciát élvező vasutakon a m. kir. államvasutak vonalaiba beágazó iparvágányokon szállítandó kocsiért szabályszerűleg fizetendő kocsiállítási díjak 50 százaléka számítatik. A kérdéses szabályzat szerint bizonyos esetekre nézve biztosított díjmentes kocsiállítást a vonatkozó föltételek fenforgása esetén természetesen az itt szóban levő vállalatokra is kiterjed.

A fentiek szerint meghatározott kocsiállítási díjak, valamint a kocsiállítási egyéb feltételei az illető iparvágány építésére és üzemére nézve az iparvállalat és az érdekelt vasut között kötendő szerződésben állapíthatnak meg és érvényesíthetnek.

23. §.

A törvényben meghatározott kedvezményekben vagy az egész iparvállalat, vagy a törvény 2-ik

§-a a) pontjából folyólag annak egyes üzemágai részesíthetők.

Ha a kedvezmények egyes üzemágakra engedélyeztetnek, akkor a kedvezményezett és nem kedvezményezett üzemágaknak egymáshoz való viszonya százalékos arányban állapíthatik meg és a kedvezmények ehhez képest érvényesítendők.

Az adókedvezményeknél ezen százalékos arányszám meghatározásánál lehetőleg a kedvezményezett és nem kedvezményezett üzemágak által nyújtott adóalapoknak egymáshoz való viszonya veendő mérvadó.

Elektromos áramfejlesztő telepeknél a kedvezményben részesíthető és nem részesíthető termelt mennyiségekből eredő jövedelmeknek egymáshoz való viszonya alapján állapítandó meg a százalékos arányszám.

Ha egyéb üzemágak közötti százalékos arányszám állapítandó meg, akkor ezen arányszám első sorban a különböző üzemágakban évenként termelt iparcikkek forgalmi értéké alapján, ha pedig ez bármely oknál fogva célszerűen nem volna keresztülvihető, például oly esetekben, amidőn az egyik üzemág által előállított gyártmány a másikra nézve felfüggvény, akkor az egyes üzemágakba befektetett álló tőke és az azokban átlagosan alkalmazott munkások számának összehasonlítása alapján állapítandó meg ezen arányszám.

Az adókedvezményekre vonatkozólag ezen arányszám első ízben a kedvezmények engedélyezése alkalmával állapítandó meg. A megállapítás három év tartamára szól és ennek lejártá után az arányszám újból megállapítandó; ha III. osztályu keresetadó alá tartozó vállalatok a három évi adókievetési időszakon belül részesítettek ebben a kedvezményben, az arányszám megállapítása csak az adókievetési időszak végéig terjedhet.

Ha valamely iparvállalat üzemágai közül több részesül kedvezményekben és a kedvezmények lejártá nem esik ugyanazon időpontra, valamely üzemág kedvezményeinek lejártakor abban az esetben, ha az illető üzemág kedvezményei nem hosszabbítottak meg, a százalékos arányszám újból állapítandó meg.

Az illeték-kedvezményeknél az adótermészetüktől eltérően mindenkor az értékalapot kell a százalékos arányszám megállapításánál mértékadónak venni, vagyis a százalékos arányszám a

kedvezményezett és nem kedvezményezett üzem-ágakba eszközölt beruházások tényleges értékei egymáshoz való viszonyának megfelelően számitandó ki. Ezen arányszám esetről-esetre akkor állapítandó meg, ha az illeték-kedvezmények érvényesítésének szüksége fölmerül és az esetleges előző megállapítás óta számottevő változások fordultak elő.

III. FEJEZET.

A kedvezmények elnyerése, azok átruházása és meghosszabbítása.

24. §.

Aki a törvény 1. §-ában meghatározott állami kedvezményekben részesülni kíván, tartozik azok elnyerése végett ívenként egy koronás bélyeggel ellátott kérvényben folyamodni.

A kérvény általában közvetlenül, vagy az illetékes kereskedelmi és iparkamara útján, kereskedelemügyi m. kir. miniszterhez nyújtandó be.

Ha előzetesen biztosított állami kedvezmény engedélyezése kérelmezettik, a kérvény az illetékes ker. kir. iparfelügyelőhöz nyújtandó be, aki a kérvényt a jelen utasítás 42. §-ának megfelelően teljesített vizsgálat után véleményes jelentés kíséretében a kereskedelemügyi m. kir. miniszterhez terjeszti föl.

Ezen szabályok alól kivételnek a magyarországi mezőgazdasági szeszgyárak, amelyeknek állami kedvezményekben való részesítésére vonatkozó folyamodványok közvetlenül a m. kir. földművelésügyi miniszterhez nyújtandók be, továbbá a jelen utasítás 41. §-a szerint a bányakapitányságok hatáskörébe tartozó vállalatok az esetben, ha ezeknek a kedvezmények előzetesen biztosítottak. Ezen utóbbi vállalatok előzetesen biztosított kedvezményeinek engedélyezésére vonatkozó kérvények az illetékes m. kir. bányakapitánysághoz nyújtandók be, amely a jelen § harmadik bekezdésének megfelelően jár el.

Végül kivételnek van helye a horvát-szlavonországi iparvállalatokra nézve is, amelyek a kereskedelemügyi m. kir. miniszterhez intézett folyamodványaikat a horvát-szlavon-dalmát bán útján is előterjeszthetik. Ha horvát-szlavonországi vállalat előzetesen biztosított állami kedvezmény engedélyzését kérelmezi, a folyamodvány mindenkor a horvát-szlavon-dalmát bánhoz nyújtandó be, aki a jelen § harmadik bekezdésének megfelelően intézkedik.

25. §.

A kérvényezés vagy a kedvezmények előzetes biztosítására, vagy azok végleges engedélyezésére vonatkozhatnak.

A törvény 4. §-a szerint előzetes biztosításnak létesítendő gyárakra vagy ipartelepekre van helye.

Az ekként biztosított kedvezmények azonban hatályukat veszítik, ha a kedvezményezett vállalat a kedvezményeket előzetesen biztosító miniszteri rendelet keltétől számított két éven belül üzemét meg nem kezdi (lásd az utasítás 11. §-át) és a ked-

vezmények végleges engedélyezésére vonatkozó folyamodványát az üzem megkezdésének napjától számított egy éven belül elő nem terjeszti. Ezen utóbbi rendelkezés be nem tartása esetén a vállalat kedvezményekben, a törvény 5. §-ában említett esettől eltekintve, nem részesíthető.

A végleges engedélyezésnek már üzembe helyezett gyárakra és ipartelepekre van helye. A kedvezmények engedélyzését, a törvény 4. §-ának megfelelően, a kedvezményezendő ipari létesítmény üzembehelyezésének napjától számított egy éven belül kell kérelmezni; ezen időn túl a kedvezmények engedélyzése csak a törvény 5. §-ában meghatározott esetben kérelmezhető.

Az üzembehelyezés napjára nézve az utasítás 10. §-a, a kérelmezés időpontjára nézve pedig a folyamodvány beérkezésének napja mértékadó.

26. §.

A törvényben meghatározott állami kedvezmények elnyerése végett előterjesztett folyamodványban részletesen felsorolandók az ipartelepen előállítani szándékolt vagy előállított cikkek, közlendő az alkalmazott eljárásoknak szakértő tájékoztatására alkalmas leírása, az ipartelepen alkalmazandó munkások száma, az ipartelep telkébe és épületeibe, továbbá gépeibe és berendezési tárgyaiba beruházandó vagy beruházott álló tőke nagysága és tájékozás nyújtandó az évi termelés megközelítő mennyiségéről és értékéről, a termelés nagyságát meghatározó fontosabb termelési eszközöknek (pl. fonógéparaknál az orsózámak, szövőgárnál a szövőszékek számának stb), a termelés nagyságára következtetést engedő felsorolása mellett.

Amennyiben folyamodó a tervbe vett munkásszámot, befektetést és termelést fokozatosan, de záros határidő alatt kívánja elérni, a folyamodványban nem csak az első, hanem a következő évekre vonatkozólag is részletezendők ezek az adatok.

Előzetes biztosítás kérelmezése esetén a folyamodványhoz melléklendő azon feldolgozandó anyagok, gépek és berendezési tárgyak jegyzéke is, amelyek belföldön előreláthatólag nem szerezhetőek be.

27. §.

Mezőgazdasági szeszfőzdék tulajdonosai vagy bérlői az állami kedvezményekben való részesítésre vonatkozó kérvényükhöz, amelynek az utasítás 26. §-ában felsorolt adatokat is tartalmaznia kell, csatolni tartoznak:

a) a szeszfőzdenék mezőgazdasági jellegét igazoló pénzügyigazgatósági végzést vagy annak hitelesített másolatát;

b) azokat az iratokat, amelyekkel be van igazolva, hogy a szeszfőzde gyári berendezése hazai gyárakból szerzetett be, avagy hogy ezen kötelezettség alól a folyamodók a m. kir. pénzügyminiszter által a kereskedelemügyi m. kir. miniszterrel egyetértőleg az 1900. IX. t.-cz. 2. §-ának megfelelően felmentettek.

Amennyiben az illető mezőgazdasági szesz-

főzde oly szeszfinomítóval van kapcsolatban, amely szeszfinomító szabadraktárra nyilvánított, az illetékes pénzügyigazgatóság végzésével igazolni tartozik a kérelmező azt is, hogy saját vagy idegen termelésű szesz finomítását is eszközölte? Az a körülmény, vajjon a szeszfőzdével helyi összeköttetésben levő szeszfinomító szabadraktárra nyilvánított-e, szintén az illetékes pénzügyigazgatóság végzésével igazolandó.

28. §.

A mezőgazdasági szeszfőzde-üzemek által társulás útján létesített közös szeszfinomító állami kedvezményekben való részesítésére vonatkozó folyamodványokban a jelen utasítás 26. §-ában meghatározott adatokon kívül névszerint felsorolandók a közös szeszfinomító létesítő szeszgyártulajdonosok, megnevezendők ezeknek mezőgazdasági szeszgyárai, felemlítendő azon körülmény, hogy ezek részesülnek-e az 1890; XIII., 1899 XLIX., vagy pedig az itt szóban levő törvénycikk alapján kedvezményekben és ha igen, mely évben és milyen szám alatt kelt földmívelésügyi vagy kereskedelemügyi miniszteri rendelet alapján. Tájékoztatót kell a folyamodványnak arra nézve is nyújtania, hogy a finomítóban kizárólag kedvezményekben részesülő mezőgazdasági szeszgyárakban termelt szesz finomították-e és ha nem, évenként mennyi az ilyen és mennyi a más eredetű szesz.

29. §.

Cognagyáraknak állami kedvezményekben való részesítésére vonatkozó és a jelen utasítás 26. §-ának megfelelően szerkesztett kérvényekhez csatolandó a folyamodó hiteles alakban kiállított nyilatkozata arra nézve, hogy a vállalkozó a cognagyártásra nézve megállapított ellenőrzési szabályokat ismeri, azoknak magát aláveti és az állandó felügyelettel felmerülő költségeket az államkincstárnak megtéríti.

30. §.

Ásvány-olajgyáraknak állami kedvezményekben való részesítésére vonatkozó kérvények benyújtásánál a jelen utasítás 26. §-ában meghatározott többi kellékeken kívül igazolandó az is, hogy az ásványolajjám főlemeléséről és az ásványolajadóról szóló 1882. évi XVIII. t.-cikk, 6. §-ában felsorolt iratokat az illetékes m. kir. pénzügyigazgatóságnál szabályszerűen bemutatják.

31. §.

Aki a törvény 3. §-ában meghatározott munkásházák állandó vagy ideiglenes adómentességére vonatkozó kedvezményben részesülni kíván, tartozik az iránt a m. kir. pénzügyminiszterhez folyamodni. Azokat a föltételeket, amelyek mellett az e szakaszban biztosított kedvezmények engedélyezhetők, a m. kir. pénzügyminiszter a kereskedelemügyi m. kir. miniszterrel egyetértőleg állapítja meg és a folyamodóval az állandó vagy ideiglenes adómentesség helyezéséig alkalmával közli. Oly esetben, amidőn mező- vagy erdőgazda-

sági munkásházák kedvezményezéséről van szó, a m. kir. földmívelésügyi miniszter, Horvát-Szlavonorságokra nézve pedig a bán is meghallgatatik.

Az adómentességet kilátásba helyező rendelet hatályát veszti, ha a munkásházák építése a rendelet keltétől számított két éven belül be nem fejeztetik.

A folyamodványhoz a következők melléklen-dők két példányban:

a) egy méretezett, a rendes ivnagyságnak megfelelő alakban összehajtott helyszínrajz, amely a szomszédos telkekre, az esetleg azokon levő épületekre, valamint azok rendeltetésére nézve tájékoztatást nyújt; nagyobb kiterjedésű telepeknél ez a helyszínrajz 1: 1000, kisebbeknél pedig 1: 500 léptékben készítendő;

b) a tervezett épületek megbirálásához szükséges tervek (alaprakoz, metszetek, stb.) 1: 100, léptékben, szintén a rendes ivnagyságnak megfelelően összehajtott alakban;

c) a létesítmény összes költségeire nézve tájékoztatót nyújtó előmérteköltségvetés;

d) az esetleg külföldről beszerezni szándékolt anyagokat és iparcikkeket részletesen felsoroló kimutatás;

e) műszaki leírás, amelynek az egészségügyi követelmények teljesítéséről, a tűzbiztonsági berendezésekről, közlekedési és talajviszonyokról, vízzel való ellátásról, a vízbeszerzés módjáról és végül a csapadék, szennyvizek és ürülék elvezetéséről is kimerítő felvilágosítást kell nyújtania;

f) a szederző házbrekre vonatkozó részletes kimutatás;

g) bérszerződés minta;

h) a házaknak a munkások által tulajdonjoggal való megszerzése esetére a szerződés minta, amelyhez a részletes törlesztési terv is csatolandó;

i) az esetben, ha az építést részvénytársaság vagy szövetkezet eszközölné, ennek alapszabályai, illetve alapszabálytervezete.

32. §.

Aki a törvény 3. §-ban meghatározott, a pénzügyi és a kereskedelemügyi m. kir. miniszter által a végrehajtási utasítás 31. §-a alapján kilátásba helyezett akár állandó, akár időleges adómentességet elnyerni óhajtja, ennek érvényesítéséig véget tartozik erre irányuló kérelmét legkezdőbb az építés bevezése napjától számítandó hat hét alatt és mindenestre az épületnek vagy osztálynak használatba vétele előtt az illetékes pénzügyigazgatóságnál (székesfővárosi adófelügyelőségénél) benyújtani.

A vállalat ehhez a beadványhoz, amelyben hivatkoznia kell az adómentességet kilátásba helyező pénzügyminiszteri rendelethez, csatolni köteles a közigazgatási hatóság által kiállított lakhatási, illetve használhatási engedélyt.

Az új építménynek tekinthető munkáslakások felépítése és használatbavetele, mindig helyszíni vizsgálat útján állapítandó meg. Ugyancsak helyszíni vizsgálat tartandó a törvény 3. §-ának első bekezdése alá vonatkozó egyéb esetekben is.

A helyszíni szemlét megtartja a pénzügyigazgatóság (székesfővárosi adófelügyelő) kiküldötte s annál közreműködik az iparfelügyelő és a városi tanács (községi előjáróság) egy tagja.

Az állandó és időleges adómentességet a helyszíni szemle eredményéhez képest a pénzügyigazgatóság (székesfővárosi adófelügyelő) érvényesíti.

Az adómentesség engedélyezés esetében a munkáslakások használatbavételének napján veszi kezdetét és azon időponttól kezdve, amidőn a kikötött föltételek bármelyike meg nem tartatik, vagy az illető munkásházak vagy lakások más egyébre használatnak, illetve munkáslakás jellegük megszűnik (lásd az utasítás 18. §-át) megvondandó.

A pénzügyigazgatóság végzése ellen felebbezésnek van helye a közigazgatási bizottsághoz és az utóbbi határozata ellen panasznak a m. kir. közigazgatási bírósághoz.

A felebbezést, illetve panaszt a végzés (határozat) kézbesítését követő naptól számítandó 15 nap alatt kell előterjeszteni.

33. §.

A jelen végrehajtási utasítás előző §-ában körülírt eljárás követendő akkor is, ha az állandó vagy ideiglenes adómentességet elnyerni kívánó vállalat az adómentesség kilátásba helyezését előzetesen nem kérelmezte.

34. §.

Aki a törvény 6. §-ának *v)* pontjában említett szállítási kedvezményeket igénybe venni óhajtja, annak azok engedélyezéseért legalább is négy héttel a szállítás megkezdése előtt a kereskedelemügyi m. kir. miniszterhez külön kell folyamodnia. Az erre vonatkozó folyamodványban megnevezendők azon állomások, amelyekről és amelyekre az egyes építési anyagok, gépek, gépalkatrészek és berendezési tárgyak külön-külön küldetni fognak, és felsorolandók az egyes szállítmányok beszerzési helyei is azon esetben, ha engedélyezett külföldi beszerzésről van szó.

A törvény ezen pontjában megállapított önköltségi kedvezmény rendszerint visszatérítés útján alkalmazatik.

A visszatérítés alapján alkalmazott kedvezményeknél a visszatérítmény folyósítása céljából a m. kir. államvasutak szabályai szerint előterjesztendő szállítási okmányok (eredeti fuvarlevelek) a gyár, illetőleg kibővítés esetén az új létesítmény üzembe helyezésétől számított három hónapon belül a m. kir. államvasutak igazgatóságához benyújtandók, különben a visszatérítésre való minden igény megszűnik.

Kőanyag, homok, téglák és egyéb tömeges szállítmányok után azonban az önköltségi kedvezmény az illető viszonylatok bejelentése esetén lehetőség szerint rovatolás útján alkalmazatik.

A törvény 6. §-ának *c)* pontjában említett szállítási kedvezmények engedélyezéseért, illetőleg azoknak előzetes biztosításáért szintén a kereskedelemügyi miniszterhez kell folyamodni.

35. §.

Aki a törvény 6. §-ának *b)* pontjában foglalt kedvezményben, amely az ipari, mezőgazdasági, erdészeti és bányászati vállalatok részére szükséges iparvágányoknak (lásd az utasítás 21. §-át) a m. kir. államvasutak és az állami garanciát élvező vasutak által az önköltségek megtérítése mellett való megépítését biztosítja, részesülni óhajt, az iránt külön tartozik a kereskedelemügyi m. kir. miniszterhez folyamodni.

A folyamodványhoz olyan vázlatrajz csatolandó, amelyből a vállalat helye az iparvágány általános vezetése és kilátásba vett csatlakozási helye kivethető.

36. §.

Az ipari célokra szükséges tisztátalan s a jelen utasítás 16. §-ában meghatározott kedvezményes áron csak azoknak a vállalatoknak engedtetik át, amelyek a törvény 1. §-ában meghatározott kedvezményekben részesítettek.

Az ipari célokra szükségelt tisztátalan s a jelen utasítás 16. §-ban jelzett olcsóbb árban leendő átengedése végett ezen vállalatok is külön kérvényt tartoznak előterjeszteni.

E kérvény a m. kir. pénzügyminiszterhez címzve, a vállalatra illetékes m. kir. pénzügyigazgatósághoz nyújtandó be és ahoz csatolandó

a) a kedvezmények engedélyezésére vonatkozó kormányhatósági rendelet vagy hiteles másolata;

b) a letett biztosítékról szóló nyugta;

c) a szükségelt tisztátalan só mennyiségének kimutatása.

37. §.

Azon vállalatok részére, amelyek a törvény 1. §-ának *d)* pontja alapján a vámdíjmentesek közé soroztatottak, a vámdíjmenteséget tanúsító igazolványt az 1890. I. t.-cz. 102. §-ában megnevezett elsőfokú hatóságok (vármegyében a főszolgabíró, városokban a rendőrkapitány vagy a tanács által e részben megbízott tisztviselő) állítják ki.

Az igazolvány vagy igazolványok kiállítását kérelmező vállalat a vámdíjmentességre való jogosultságát az eljáró hatóság előtt a kedvezményeket engedélyező eredeti miniszteri rendelettel, vagy annak hiteles másolatával igazolni tartozik.

38. §.

A törvény 1. §-ának *a)*, *c)*, *d)*, és *e)*, pontjainban említett kedvezmények hatályának kezdőpontja azon esetben, ha a kedvezményekben való részesítés az ipartelep létesítését megelőzőleg kérelmezett, az üzem megkezdésének napjától (lásd az utasítás 11. §-át), azon esetben pedig, ha a kedvezmények engedélyezése iránti kérvény benyújtásakor az ipartelep már üzemben volt, annak az évnek a kezdetétől számítandó, amely évben a kedvezmények engedélyezése iránti kérvény benyújtott. Ezen kedvezmények kezdőpontja azonban általában nem eshetik korábbra, mint amikor az üzem megkezdett.

Ezen kedvezmények lejáratának időpontja, amely a törvény 4. §-a szerint az érvénybe lépés napjától számítva legfeljebb 15 évre terjedhet, a kedvezményeket engedélyező miniszteri rendeletben állapítatik meg.

39. §.

A törvény 1. §-ának b) pontjában felsorolt kedvezmények rendszerint szintén attól az időponttól addig az időpontig érvényesülnek, amely a törvény 1. §-ában meghatározott egyéb kedvezményekre nézve az illető miniszteri rendeletben megállapított.

Az előlemlített kedvezmények kezdőpontját illetőleg ettől eltérésnek csak akkor lehet helye, ha a vonatkozó jogügylet megkötése alkalmával a szerződésben említett tétetik arról, hogy az ingatlannal a jelen törvényben meghatározott kedvezményekben való részesülésre igényt tartó gyár vagy ipartelep feállítása céljából szerzetetik meg.

Pótolhatja azonban a szerződésnek ilyféle kijelentését a szerződés keltétől számított harminc nap alatt a kereskedelemügyi m. kir. miniszterhez tett bejelentés is, amelyben a szerződő fél kijelenti, hogy az illető ingatlan gyár, illetve ipartelep létesítése céljából szerezte meg és hogy az itt szóban levő törvényben meghatározott kedvezményekre igényt tartván, azokat a szerződés-kötés alkalmával számításba vette.

Ugyanez az eljárás követendő a gyári vállalat vagy ipartelep létesítése céljából karmarkó részvénytársaságok által az alakulás alkalmával, valamint abban az esetben is, ha a jelzett célből ingatlanokat szereznek meg, vagy részvényeket illetőleg elsőbbségi kötvényeket bocsátanak ki.

A törvény 1. §-ában felsorolt kedvezmények végleges engedélyezése után az esetben, ha a vállalatnak a §. alapján illetékmentességre való igénye hitelt érdemlően beigazoltatott, a vállalat erre vonatkozólag előterjesztett kérelmére ennek illetékmentességre való igénye, illetőleg az engedélyezett kedvezményeknek a kérdéses jogügyletre való kiterjesztése külön miniszteri rendelettel megállapítható.

40. §.

A törvény 6. §-ának a) és c) pontjaiban meghatározott viteldíjkedvezmények a törvény 1. §-ában meghatározott kedvezmények lejáratú időpontján túl nem engedélyezhetők.

A 6. §. a) pontjában említett szállítási kedvezmények érvényességi tartama azon rendelet keltétől, mellyel az a 34. §. szerint benyújtott külön folyamodvány alapján engedélyeztetett, de legkésőbb az ezen folyamodvány benyújtását követő négy hét lejáratától a gyár üzembehelyezésének s illetve a gyár. megnagyobbítása esetében az új létesítmény használatba vételének napjáig terjed.

Ezen érvényességi időtartam keretén kívül, akár azt megelőzőleg, akár azt követőleg eszközölt szállításokra az önköltségi kedvezmény ki nem terjeszhető.

41. §.

A törvény 1. §-ában meghatározott kedvezmények engedélyezését az ipartelep helyszíni vizsgálata előzi meg. E vizsgálat teljesítésére:

a) bányászati vállalatoknál az illetékes m. kir. bányakapitányság;

b) magyarországi mezőgazdasági szeszgyáraknál a m. kir. pénzügyminiszter által kijelölt pénzügyi hatóság és ha ennek szükségessége felmerül, azonkívül a földmivélsügyi m. kir. miniszter által kijelölt szakközeg;

c) horvát-szlavonországi mezőgazdasági szeszfeldéknél a m. kir. pénzügyminiszter által kijelölt pénzügyi hatóság és ha ennek szükségessége felmerül, azonkívül a horvát-szlavon-dalmát bán által megbízott szakközeg;

d) egyéb horvát-szlavonországi iparvállalatoknál az illetékes horvát-szlavonországi iparfelügyelő van hivatva.

A felsorolt eseteken kívül a helyszíni vizsgálat teljesítése az illetékes iparfelügyelő hatáskörébe tartozik.

A helyszíni vizsgálat megtartását a kereskedelemügyi m. kir. miniszter külön szakközegre is bízhatja, aki Horvát-Szlavonországok területén a bán megbízottjával együttesen jár el.

A m. kir. bányakapitányságok illetékessége mindenkor a bányászati és kohászati vállalatoknak a bányá-; illetve az ipartörvény alá tartozásáról szóló 64.162—1899. sz. kereskedelemügyi miniszteri rendelet határozományaí szerint bírálandó el. Kivételt képeznek a brikettgyárak, amelyek még az esetben is az iparfelügyelő, illetőleg a kereskedelemügyi m. kir. miniszter által megbízandó szakközegek által vizsgálándók, ha azok a szén termelési helyén léteznek.

42. §.

Ha a vizsgálat oly ipartelepen eszközöltetik, amelynek a törvény 1. §-ában meghatározott kedvezmények előzetesen biztosítottak, a vizsgálat első sorban is arra terjed ki, hogy az előzetes biztosítás alkalmával kikötött föltételek mindenben teljesítettek-e, nevezetesen:

1. befektette-e már a vállalat az előírt tőkét;
2. alkalmazza-e a vállalat a kikötött munkás létszámot;

3. megfelelt-e a vállalat az alkalmazottak honosságára nézve megállapított kötelezettségeinek;
4. megfelelt-e a vállalat a hazai beszerzésekre vonatkozó kötelezettségeinek;

Amennyiben egyes föltételek esetleg nem teljesítettek volna, hitelt érdemlő adatok alapján megállapítandó, hogy a föltételektől való eltérés indokoltnak tekinthető-e és ha igen, miért?

A vizsálat azonkívül annak megállapítására is kiterjed, hogy a vállalt termel-e más iparcikkeket, mint amelyekre a kedvezmények előzetesen biztosítottak. Ha a vállalat más iparcikkeket is termel és ezek a vizsgálatot teljesítő véleménye szerint a törvény értelmében nem részesíthetők kedvezményekben, a vizsgálat alkalmával a jelen utasítás 23. §-ának megfelelően megáll-

pitandó az a százalékos arányszám, amely szerint a kedvezmények érvényesíthetők.

Megállapítandó azonkívül az üzem megkezdésének napja (11. §), valamint azon körülmény is, hogy az ipartelep megfelel-e az utasítás 25. §-ának harmadik bekezdésében az üzem megkezdésére vonatkozólag megállapított követelményeknek.

43. §.

Ha oly ipartelep vizsgálatik, amelynek a törvényben meghatározott állami kedvezmények előzetesen nem biztosítottak, a vizsgálat alkalmával hitel érdemlő adatok alapján a következők állapítandók meg:

1. megfelel-e a vállalat azon előfeltételeknek, amelyek a jelen utasítás I. fejezetében a kedvezményekben részesíthető iparvállalatokra nézve megállapítvák;

2. megfelel-e a vállalat a jelen utasítás 25. §-ának negyedik bekezdésében körülírt követelményeknek;

3. mikor kezdte meg a vállalat üzemét (11. §.);

4. mikor helyeztetett a vállalat üzembe (10. §.);

5. hány gyári munkást (háziiparost) és egyéb alkalmazottat foglalkoztat a vállalat rendszerint és mily fontosságúnak ezek;

6. mekkora az ipartelep telkébe és épületeibe, továbbá gépeibe és berendezési tárgyaiba beruházott álló tőke nagysága;

7. melyek a termelés nagyságát meghatározó fontosabb termelési eszközök;

8. bel- vagy külföldön szerzették-e be az építéshez és berendezéshez felhasználni anyagok, gépek, berendezési tárgyak, belföldön szerzettenek-e be a gyártáshoz felhasznált anyagok és iparcikkek és amennyiben ezek valamelyike külföldi eredetű volna, a külföldi beszerzés indokolt-nak tekinthető-e és ha igen, miért;

9. mely cikkeket állít elő a vállalat, mely eljárások segítségével és az előállított cikkek közül a vizsgáló véleménye szerint a törvénynek és a végrehajtási utasításnak megfelelően melyeknek előállítására részesíthető kedvezményekben;

10. mekkora az évi termelés megközelítő mennyisége és értéke iparcikkeként részletezve.

Ha nem valamennyi cikk előállítása kedvezményezhető, az előbb részletezett adatok a kedvezményekben részesíthető üzemágakra nézve külön állapítandók meg és a jelen utasítás 23-ik §-ának megfelelően megállapítandó az a százalékos arányszám is, amely szerint a kedvezmények ez esetben érvényesíthetők.

44. §.

A törvény 1. §-ában meghatározott kedvezmények előzetes biztosítása, engedélyezése, hatálybalépítik napja és tartama, továbbá azoknak átruházása és meghosszabbítása felett a kereskedelemügyi m. kir. miniszter a m. kir. pénzügyminiszterrel, és mindazon esetekben, amidőn a magyarországi mező- és erdőgazdaság érintve van, a földmivelésügyi m. kir. miniszterrel is egyetértőleg, a magyarországi mezőgazdasági szesződzékre nézve pedig a földmivelésügyi miniszter a kereskedelemügyi és pénzügyminiszterekkel egye-

tértőleg határoz. Horvát-Szlavonország területén létesítő vagy létesült gyárakra nézve, ideértve a mezőgazdasági szesződzákat is, a kereskedelemügyi m. kir. miniszter a m. kir. pénzügyminiszterrel és a horvát-szlavon dalmátországi bannal is egyetértőleg határoz.

Azt, hogy mely iparvállalatok érintik a mezei- és erdőgazdaságot, Magyarországra nézve a kereskedelemügyi m. kir. miniszter a m. kir. földmivelési miniszterrel egyetértőleg állapítja meg.

45. §.

A kedvezmények előzetes biztosításáról, illetőleg engedélyezéséről a folyamodó iparvállalat vagy annak meghatalmazottja közvetlenül értesítendő.

A törvény 11. §-a értelmében az állami kedvezményekben való részesítés (előzetes biztosítás, engedélyezés, átruházás, meghosszabbítás) azonkívül a hivatalos lapban is közzéteendő és erről mindazon esetekben, amidőn a kedvezményekben részesített vállalat létesítésének helye ismeretes, a m. kir. belügyminiszter és a m. kir. pénzügyminiszter, továbbá az illetékes törvényhatóság és ennek útján az érdekelt község, az illetékes kereskedelmi és iparkamara, az illetékes m. kir. pénzügyigazgatóság (Budapestben a kir. adófelügyelő és m. kir. központi díj- és illetékkiszabási hivatal), végül az illetékes kerületi kir. iparfelügyelő értesítendő.

Ha a vállalat létesítésének helye a kedvezmények előzetes biztosításakor még nem ismeretes, csak a m. kir. belügy- és pénzügyminiszter értesítendő a kedvezmények előzetes biztosításáról.

Mindazon esetekben, amidőn a mező- és erdőgazdaság is érintve van, a földmivelésügyi m. kir. miniszter, mezőgazdasági szesződzák kedvezményekben való részesítésekor pedig a kereskedelemügyi m. kir. miniszter is értesítendő.

Horvát-Szlavonországok területére vonatkozó kedvezményekről az illetékes törvényhatóság és község, valamint az iparfelügyelő is a horvát-szlavon-dalmát bán útján értesítendő.

Ezen közleményekben megnevezendő a kedvezményekben részesített vállalat, felsorolandók azon iparcikkek, amelyeknek előállítása kedvezményekben részesíthető, és a kedvezmények hatályának kezdőpontja, valamint azok tartama is.

46. §.

Ha a kedvezmények hatályának tartama alatt a kedvezményekben részesített ipartelep tulajdonosának személyében vagy cégében változás áll be, vagy a kedvezményekben részesített gyár, illetve ipartelep áthelyeztetik, az eredetileg már engedélyezett állami kedvezmények átruházhatók, amiért az illetőnek az illetékes miniszterhez külön kell folyamodnia. Horvát-szlavonországi ipartelepekre vonatkozó folyamodványok a horvát-szlavon-dalmát bán útján is előterjeszthetők.

A folyamodványhoz a tulajdonos személyének vagy cégének változása esetén a jogutódlás beigazolására legujabb keletű hiteles cégjegyzék kivonat, a vonatkozó szerződés eredetije vagy hiteles másolata, ennek hiányában a jogelődnek a

kedvezményezett ipartelep tulajdonjogának vagy használati jogának a jogutódra való átruházására vonatkozó, kir. közjegyző által hitelesített nyilatkozata melléklendő. Ha a jogutód részvénytársaság vagy szövetség és a jogutódlás az alakuló vagy későbbi közgyűlés jegyzőkönyvéből és annak mellékleteiből, a tervezetből, valamint az alapszabályokból kiténik, az ezen okiratokkal vagy ezeknek hiteles másolatával is beigazolható.

A gyár, illetve ipartelep áthelyezése oly helyhatósági bizonyítvánnyal igazolandó, amelyből minden kétséget kizáróan megállapítható, hogy a kedvezményezett vállalat helyeztetett át.

A kedvezmények átruházására vonatkozó, ivenkint egy koronás bélyeggel ellátott folyamodványt a változás megtörténtétől számított egy éven belül kell az illetékes miniszterhez benyújtani. Ezen határidő eltelte után előterjesztett folyamodványok figyelembe nem vételnek és az engedélyezett kedvezmények a változás megtörténtének napjától kezdve hatályukat veszítik.

47. §.

A törvény 4. §-a értelmében az 1899. XLIX. t.-c. alapján engedélyezett kedvezmények, a törvényben megszabott korlátok között, az illető vállalatok fennállása vagy továbbfejlesztése érdekében meghosszabbíthatók, amennyiben oly iparállatokra vonatkoznak, amelyek a jelen törvény értelmében kedvezményekben részesíthetők, de ezen meghosszabbítás a régi törvény alapján már megadott kedvezményi idővel együtt 15 évnél hosszabb időre nem terjedhet. Ugyanezen elbírálás alá esnek az 1890. évi XIII. t.-c. alapján engedélyezett kedvezmények is.

A kedvezmények meghosszabbítása azok lejárta után egy éven belül kérelmezhető azon miniszternél, aki a kedvezmények engedélyezésére illetékes. Horvát-szlavonországi ipartelepekre vonatkozó folyamodványok a horvát-szlavon-dalmát bán útján is előterjeszthetők. A lejárati napjától számított egy év után beadott ily kérelem figyelembe nem vehető.

A szabálszerű bélyeggel ellátott folyamodványhoz mindenkor melléklendő a kedvezményezett vállalatnak, illetőleg üzemágnak a kereskedelmi törvény határozományaiknak megfelelően összeállított három utolsó évi mérlegei és nyereség-vesztés-egyszámlái kir. közjegyző által hitelesített alakban, mert ellenkező esetben a folyamodvány érdemleges tárgyalás alapjául nem szolgálhat.

Ha a vállalat továbbfejlesztése szándékolatik a kedvezmények meghosszabbítása ellenében, a folyamodványnak teljes tájékoztatást kell nyújtani a továbbfejlesztés folytán szükségessé váló beruházási többletről, az eddigi létszámon felül alkalmazandó munkások számáról és a többlettermelés évi megközelítő mennyiségéről és értékéről is.

Ha a meghosszabbítás iránti kérelem mezőgazdasági szeszőzdekre vonatkozik, az erre vonatkozó kérvénynek föl kell szerelnie az engedélyezés alapjául szolgáló viszonyok változatlan voltát igazoló okmányokkal, a kedvezményekkel

engedélyező rendelettel vagy annak másolatával, valamint a mezőgazdasági jellegű igazoló legutóbbi pénzügyigazgatósági végzéssel.

IV. FEJEZET.

A kedvezmények ellenében kiküldhető feltételek és azok ellenőrzése.

48. §.

A törvény 7. §-a szerint fölhatalmaztatik a kereskedelemügyi miniszter, hogy a jelen törvény alapján engedélyezhető kedvezmények megadását pénzügyminiszterrel, horvát-szlavonországi vállalatokat illetőleg pedig a bánnal is egyetértőleg az említett §-ban részletezett feltételekhez köthesse.

Ha a mező- vagy erdőgazdaság érintve van, Magyarországra nézve e tekintetben a kereskedelemügyi m. kir. miniszter a m. kir. földművelésügyi miniszterrel is egyetértőleg jár el.

(Folyt. köv.)

Hírek.

— Halálozás. Szabó József, Debreczen sz. kir. város nyugalmazott főszámvevője, f. hó 19-ikén elhunyt bártfai nyaralójában. Hosszu életet élt a Gondviselés kedvezéséből. Néhány évvel ezelőtt ment nyugalomba, szervezetét megrongálta a betegség, majd szemekinek világát majdnem teljesen elvesztette. Mint főszámvevő kötelességét lelkiismeretes hűséggel végezte. Sok harcot vívott, főleg a költségeloirányzat és zárószámadás bemutatása alkalmából a közgyűlési termekben. — Természetes esze azonban soha sem hagyta cserbe és tegyözött csak a legtrikább esetben maradt. A gyakorlat: azt lehet mondani, mesterré tette. Sokszor érdes volt, mint afféle régi ember: de volt érzéke a kultúra iránt és sok alkotásunkban vett részt.

Kihált tetemeit szomorkodó családja hazahozatta és temetése f. hónap 22-ikén ment végbe. Koporsójára a városi tanács koszorút helyezett és temetésén a tanács tagjain kívül ott láttuk a tisztikar nagy részét. A temetési szertartást *Szele György* ref. lelkész végezte, magasan szárnyaló imában sorolva fel a megboldogult érdemeit.

Testestől, lelkestől magyar ember volt Szabó József; fiatalabb korában újságot is szerkesztett és magvas cikkeket az időben szivesen olvasták. Később azonban teljesen lekötötte nagy felelősséggel járó hivatala úgy, hogy nem foglalkozhatott az irodalommal.

A megboldogult igen jó szívű ember volt; mindenkor segített azokon, akik hozzá fordultak. Derült kedélye csak akkor változott, borussá, mikor egymás után érték a családi csapások és mikor ő maga is összeomlva, csak árnyéka lett a réginék. — Nyugodjék békevel!

— Új postahivatal. A nagyváradi m. kir. posta-és táviró igazgatóság értesítette a közigazgatási bizottságot, hogy a Miklósi-útca vagy az Arány János-útca nyugoti végén Debreczen 7. emeleveli postahivatal lép életbe, mely a postai felvételi szolgálaton kívül postatakarékpénztári szolgálatot is fog végezni.

11.806.
1907.

Hirdetés.

Kezdezmény a szőlősgazdák részére.

Az 1892. évi XV. t.-c. 3. §-a értelmében Nyílt községekben azon szőlősgazdák, kik szeszésitalok kimérésével, vagy kismértékben való elárúsításával (1898. XXXV-ik t.-c. 2. §-a) nem foglalkoznak, abban a kedvezményben részesülnek, hogy saját termésű boraiktól a házi szükségletre szánt bormennyiség után italadó fejében ezentul is csak a jelenleg fennálló fogyasztási adónak megfelelő részét fizetik és pedig: I-ső osztályu községekben hektoliterenként bor után 6 korona 70 fillért, bormust és szőlőcefrá után 5 korona 04 fillért.

A hivatolt törvény 26. szakasza szerint a házi-fogyasztás bejelentésére következők rendeltetnek ugymint:

Azok a szőlősgazdák, akik az előbbi szakaszban jelzett kedvezményre igényt tartanak, kötelesek szeptember hó 15-ig, legkésőbb azonban, ha előbb szüretelnének, a szüret megkezdéséig ebbeli igényüket a községi előljárásságnál bejelenteni.

Az a kérdés, vajjon abban az esetben, ha a szüret szeptember hó 15-ike után kezdődik, a szőlősgazdák házi fogyasztásra szánt saját termésű boraiknak a kedvezményes adótétel alá vonása iránt bejelentéseiket e határidő lejártá után is a későbbi szüret megkezdéséig jogérvényesen megtehetik-e? már szabályozást nyert a „Budapesti Közlöny” 1892. évi 190. számában közzétett „Hirdetmény”-ben, melynek 2. pontja szerint az 1895. XV. t.-c. végrehajtása iránti 1892. évi 51.015. számú „Utasítás” 26. §-a értelmében a szőlősgazdák említett jogigényeinek bejelentésére szeptember hó 15-ike és ha a szüret előbb kezdődne, a szüret megkezdése tüzetet ki végső határidőül.

E szerint tehát a bejelentések, ha a szüret szeptember 15-ike utáni időben kezdődne is, legkésőbb szeptember hó 15-ig okvetlenül megteendőek. (1895. évi 13.450. sz. pénzügyminiszeri határozat.)

Megjegyeztetik, hogy a belterületen a városban állandóan lakók részéről a bejelentések a belvárosi rendőrkapitányságnál, a szőlőskertekben és a mezőrendőrkapitányságnál történik leendő bormterméseiknek bejelentése.

E bejelentésben foglalandó egyszersmind a bejelentő lakhelye, házszáma, a családtagok száma és a szőlőbirtok terjedelme holdakban s a házi fogyasztásra felhasznált bor évi átlagos mennyisége hektoliterekben.

Ha a kedvezményes adózásra igényt tartó szőlősgazda egész bormtermését házi fogyasztásra akarja felhasználni, köteles abban az esetben, hogy ha termése öt hektoliter meg nem hálád, az egész termés után a kedvezményes adót, vagy a szőlőcefrék, illetőleg mustnak a bor- és hus-

fogyasztási adó iránti törvények és szabályok 17. szakasza értelmében való kijelentése, vagy pedig a bortermés szokásos felvétele alkalmával a bor- és husfogyasztási törvények és szabályok 48. és 49-ik szakasza szerint azonnal lefizetni.

Debreczen, 1907. augusztus hó 13.

A városi tanács.

240. Hajdu-Vármegye és Debreczen sz. kir. város főispánjától.
1907. vsz. sz.

Pályázati hirdetmény.

Debreczen szabad királyi város törvényhatóságánál a házipénztári ellenőri állás üresedett meg. Ezen állás, mely évi 2000 korona fizetésből és 400 korona lakáspénzből álló javadalmazással van egybekötve. Debreczen szabad királyi város törvényhatóságának az alábbi határidő lejártá után tartandó legközelebbi rendes közgyűlésen fog választás utján betölteni.

Felívhom mindazokat, akik erre az állásra pályázni kívánnak s az 1883. évi I. t.-c. 18. §-ban körülírt minősítést kimutatni képesek, hogy okmányaikkal felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám, mint a kijelölt választmány elnökéhez folyó évi szeptember hó 1-ső napjának délelőtt 12 órájáig annnyival is inkább benyújtják, mert a későbbben érkező pályázati kérvények figyelembe vételni nem fognak.

Ez alkalommal a választás folytán esetleg üresedésbe jövő állásokra is pályázat nyitattik.

Debreczen, 1907. augusztus 1.

Weszprémy Zoltán s. k.

főispán.

10822—1907. sz.

Árverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város tanácsa közhírré teszi, hogy a város tulajdonát képező s a debreczeni 9216. sz. tjkvb. A + 155 hrsz. alatt felvett 5685/I — 20/b. — 1/I hrsz. ingatlanok:

1. az 5685/I—20/b—3/b—1/I—a	hatszaggal jelölt része	280 négyszögöl.
2. „ 5685/I—20/b—3/b—1/I—b	„	292 „
3. „ 5685/I—20/b—3/b—1/I—c	„	292 „
4. „ 5685/I—20/b—3/b—1/I—d	„	292 „
5. „ 5685/I—20/b—3/b—1/I—e	„	296 „

területtel; — továbbá az ugyanazon tjkvb. A + 156. hrsz. 5685/I—20 b—3/b—1/2 hrsz. ingatlanak 5685/I—20/b—1/2—a helyrajzi számmal jelölt része 280 négyszögöl területtel a törvényhatósági bizottsági közgyűlésnek 28015,962—1906. bkgy. sz. alatt hozott s a m. kir. belügyminiszer által 1917/1907 III. fő sz. alatt jóváhagyott határozata folytán a folyó 907 szeptember 12-ik napján a városbáza közgyűlési termében tartandó nyilvános árverésen eladatik; mely árverésre az árverelni szándékozók azzal a megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a számvevői hivatalban megtekinthetők.

Debreczen, 1907. július hó 25-én.

A városi tanács.